

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil vrchnímu zemskému soudu, by znovu rozhodl o návrhu na delegaci okresního soudu v Š.

Důvody:

Předeslati nutno, že zde nepřichází v úvahu předpis § 518 c. ř. s. o obmezené přípustnosti rekursu ve sporech z rušené držby, třebaže návrh žalovaného na delegaci jiného okresního soudu podán byl z podnětu čtyř žalob z rušené držby, neboť jde tu právě o delegaci z důvodů vhodnosti podle § 31 j. n., a jen tato jest předmětem stížnosti. Že tu nelze zejména použití druhého odstavce § 518 c. ř. s., podle něhož stížnosti na všechna ostatní usnesení učiněná za řízení mají být spojeny s rekurem proti usnesení konečnému, vidno již z úvahy, že o rekursu do konečného usnesení rozhoduje sborový soud první stolice, nadřízený okresnímu soudu procesnímu s konečnou platností (§§ 3 a 49 čís. 4 j. n. a § 528 c. ř. s.), kdežto o rekursu do usnesení vrchního zemského soudu, jímž bylo rozhodnuto o návrhu na delegaci podle § 31 j. n. rozhoduje nejvyšší soud. Zákon připouští rekurs jak proti povolení delegace, tak proti jejímu odepření, protože »rozhodnutí o delegacích může se velmi podstatně dotýkati zájmů stran, ať již bylo rozhodnuto ve směru povolení neb odepření« (materialie II. str. 339 a společná zpráva permanentní komise panské sněmovny a permanentního výboru poslanecké sněmovny str. 23).

Rekursu žalobců, uplatňujícímu vadnost řízení, jest přiznati oprávnění. Zákon předpisuje v § 31 poslední odstavec j. n. obligatorně, že před rozhodnutím musí být vyžádáno vyjádření jak od soudu, jenž by byl k jednání a rozhodnutí o sobě příslušným, tak od stran. Proto bylo původní slovo ve vládní osnově »können« nahrazeno v permanentní komisi slovem »sind« (viz společnou zprávu již citovanou str. 23). V tomto případě vyjádřil se sice o návrhu na delegaci okresní soud, ale nebylo vyžádáno vyjádření od žalobců, což tito právem vytýkají (srv. také rozh. čís. 731, sb. n. s.). Bylo tudíž rozhodnuto, jak se stalo. Útraty rekursu stěžovatelům nepřislušejí, neboť, jak již uvedeno, není řízení o delegaci částí řízení sporného, není ani incidenčním sporem a nemají tu předpisy §§ 41 a 50 c. ř. s. místa.

Čís. 8398.

K bytu náleží pravidelně též příslušenství (část půdy a místo pro úschovu věcí, zejména topiva, dříví a pod.).

K obživnutí služebnosti (§ 525 obč. zák.) se nevyhledává, by nové stavení bylo zřízeno přesně jako stavení zničené, stačí, bylo-li postaveno na dřívějším místě a lze-li ho zase služebnostně užívatí.

Žalobce domáhal se na žalovaných, by mu ve své stodole přenechali k užívání plochu 20 m² a na půdě domu plochu 21·06 m², jakož i volný přístup a odchod k těmto prostorám. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, pokud bylo namířeno proti přiznání užívacího práva k části půdy, vyhověl mu však co do užívacího práva k prostoru 20 m² ve stodole, rozsudky nižších soudů v této části zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by, doplně řízení, v tomto rozsahu znovu rozhodl o žalobcově návrhu. V otázce, o niž tu jde, uvedl Nejvyšší soud v

d ů v o d e c h:

Co se týče dovolacího důvodu čis. 4 § 503 c. ř. s. marně se snaží dovolatelé dovoditi, že žalobci právo k užívání půdy a právo k užívání stodoly vůbec nepřísluší prý proto, že podle kupní smlouvy, o niž žalobce svůj nárok opírá, vyhradili rodiče žalobcovi jen právo bydlení, čímž jest rozuměti jen právo k užívání výměnické světnice, nikoli též půdy a části dřevníku, kdysi ve stodole zřízeného, a že právo k užívání části stodoly nepřísluší žalobci též proto, že po shoření stodoly nebyl dřevník, z něhož si jednu třetinu rodiče k užívání vymínili, znovu ve stodole postaven. K vývodům dovolání jest uvést toto: K bytu pravidelně náleží též příslušenství jako část půdy a místo pro úschovu věcí, zejména topiva, dříví a pod. (Stubenrauch u § 521 obč. zák., Ehrenzweig: Sachenrecht str. 370). Jestliže si rodiče žalobcovi vymínili kromě výměnické světnice výslovně ještě část půdy a jednu třetinu dřevníku, neplyne z toho, že, vymínivše pro děti, pokud se týče pro žalobce, právo bytu, vymínili právo bytu bez onoho příslušenství. Smlouvu nelze vykládati slovně, nýbrž podle smyslu a podle pravidel poctivého styku (§ 914 obč. zák.). Případně, pokud jde o výklad, co rozuměti jest slovy »právo bytu« pro děti ve smlouvě, poukázal odvolací soud na nepopřnou žalovanými okolnost, že po smrti rodičů od roku 1920 až do poslední doby, do shoření stavení dne 1. ledna 1927, užívaly děti nanejvýš žalobce půdy i dřevníku jako jejich rodiče. Tím, že shořela stodola a že v nové stodole nebyl znovu zřízen dřevník, nezaniklo, jak tvrdí žalovaní, žalobcovo právo k užívání příslušné prostory ve stodole. Není třeba k obživení služebnosti, by nové stavení, zde stodola, bylo zřízeno přesně jako stavení zničené, ten smysl ustanovení § 525 obč. zák., že služebnost obživne, byl-li služebný pozemek (budova) v dřívější stav uveden, nemá, stačí, jde-li o budovu, bylo-li stavení postaveno na dřívějším místě a že lze budovy zase služebnostně užívat (Stubenrauch u § 525 obč. zák., Ehrenzweig, Sachenrecht § 259 str. 381 pozn. 8, rozh. Gl. U. čis. 14.088, sb. n. s. čis. 6620, 7355).

Čís. 8399.

Nelze povolití změnu žaloby, jež by byla pouhým obcházením námitky nedostávajícího se oprávnění ke sporu. Tak jest tomu, zahájil-li